
Diabéteszes növendék ellátásának eljárásrendje

A Fóti Római Katolikus Egyházközség
Gondviselés Óvodája

OM: 032 823

Hatályos: 2024. március 1-től

Tartalom

Jogsabályi előírás.....	3
A feladat ellátása a Fóti R.K.E. Gondviselés Óvodájában.....	4
A szülői kérelem benyújtása	5
A cukorbetegség fogalma, típusai	5
A mindennapok szervezése	6
Alacsony vércukorszint – hipoglikémia.....	7
1.1. Teendők alacsony vércukorszint esetén	8
Magas vércukorszint - hiperglikémia	9
1.2. Teendők magas vércukorszint esetén	9
1.3. Feladatkörök	10
Záradék.....	11
Mellékletek.....	11

Jogszabályi előírás

A 2011. évi CXCV. törvény (Nkt) 2021. 09. 01-től hatályos módosítása értelmében

- Nkt.

62.§ (1a) az intézmény gondoskodik a 14 évnél fiatalabb 1-es típusú diabéteszsel élő gyermek, tanuló részére abban az időtartamban, amikor az óvoda, ... felügyelete alatt áll, az 1-es típusú diabéteszsel élő gyermek, ... szülőjének, más törvényes képviselőjének kérelmére, a gyermekkori diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi intézmények szakmai iránymutatása alapján az (1b)–(1e) bekezdés szerinti speciális ellátást biztosítja.

(1b)* Az intézmény igazgatója a pedagógus vagy érettségi végzettséggel rendelkező, nevelő-
oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatottja számára az (1a) bekezdés
szerinti esetben és módon előírhatja

a) a vércukorszint szükség szerinti mérését,

b) szükség esetén, orvosi előírás alapján, a szülővel, más törvényes képviselővel, a megadott
kapcsolattartási módon egyeztetve, az előírt időközönként a szükséges mennyiségű inzulin
beadását.

(1c)* A nevelési-oktatási intézmény igazgatója az (1b) bekezdés szerinti feladat ellátását
a) olyan pedagógus vagy legalább érettségi végzettséggel rendelkező, nevelő-oktató munkát
közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott személy útján biztosítja, aki a hivatal által
szervezett, a feladat ellátásához kapcsolódó ismeretekről szóló szakmai továbbképzésén részt
vett, és aki a speciális ellátásban való részvételt vállalja, vagy
b) iskolaorvos vagy iskolavédőnő útján biztosítja.

(1d)* A szülő, más törvényes képviselő az (1a) bekezdés szerinti kérelmét az Eütv. 15. § (5)
bekezdésével összhangban megtett formában nyújtja be.

(1e)* Az intézmény igazgatója az e § szerinti esetkörben egy esetleges rosszullét esetén az
Eütv.-vel összhangban álló speciális ellátási eljárásrendet alakít ki.

- A Kormány 1144/2021. (III. 29.) Korm. határozata az 1-es típusú diabéteszsel élő
gyermekek és családjaik életkörülményeinek további javításáról

2. felhívja az emberi erőforrások miniszterét, hogy – az Oktatási Hivatal bevonásával – olyan szakmai továbbképzési lehetőséget biztosítson a pedagógus vagy a legalább érettségi végzettséggel rendelkező, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott személyek számára, amelynek elvégzését követően az 1-es típusú diabéteszrel élő gyermekek óvodákban, iskolákban történő támogatása biztosítható;

Felelős: emberi erőforrások minisztere

Határidő: a 2021. évtől folyamatosan

8. egyetért azzal, hogy a 7. pont szerinti igénylési rendszert úgy kell kialakítani, hogy

- a) ha a nevelési-oktatói intézménnyel – feladatellátási helyenként vizsgálva – 1-es típusú diabéteszrel élő, 14 év alatti gyermek, tanuló áll óvodai, tanulói jogviszonyban, egy fő,
- b) feladatellátási helyenként minden öt, az a) pontban említett gyermek, tanuló után további egy-egy fő pedagógus, vagy legalább érettséggel rendelkező, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott alkalmazott diabéteszellátási pótléka finanszírozható

A feladat ellátása a Fóti R.K.E. Gondviselés Óvodájában

A Nkt 62.§ (1b)* Az intézmény igazgatója a pedagógus vagy érettségi végzettséggel rendelkező, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatottja számára az (1a) bekezdés szerinti esetben és módon előírhatja

a) a vércukorszint szükség szerinti mérését, (a szenzor folyamatos figyelemmel kísérését)

b) szükség esetén, orvosi előírás alapján, a szülővel, más törvényes képviselővel, a megadott kapcsolattartási módon egyeztetve, az előírt időközönként a szükséges mennyiségű inzulin beadását.

A Nkt. 62.§ (1c) bekezdés A nevelési-oktatói intézmény igazgatója az (1b) bekezdés szerinti feladat ellátását olyan pedagógus, vagy legalább érettségi végzettséggel rendelkező, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott személy útján biztosítja, aki a hivatal által szervezett, a feladat ellátásához kapcsolódó ismeretekről szóló szakmai továbbképzésen részt vett, és aki a speciális ellátásban való részvételt vállalja. A feladat ellátásáért diabétesz pótlék jár, amely a kinevezési okiratban kerül feltüntetésre.

Óvodánkban a szülői irányításnak megfelelően a szenzor folyamatos ellenőrzése és a gyermek az adatoknak megfelelő ellátása, hozzátáplálás valósul meg.

A szülői kérelem benyújtása

A szülő (törvényes képviselő) a Nkt.62.§ (1a) bekezdés szerinti kérelmét az 1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről 15.§ (5) bekezdésével összhangban, az intézmény által készített formában nyújtja be.

A cukorbetegség fogalma, típusai

A cukorbetegség (diabétesz) a cukoranyagcsere zavara, tünete az emelkedett vércukorszint. Rosszullét esetén vércukorszintet kell mérni, hogy megállapítható legyen, van-e összefüggés a cukorszintváltozás és a rosszullét között.

A gyerekekre döntően az 1-es típusú diabétesz jellemző. Ez autoimmun betegség: ebben az esetben a hasnyálmirigy nem termel inzulint, így azt be kell vinni a szervezetbe.

A 2-es típusú diabétesz esetében a szervezet termel inzulint, de vagy nem eleget, vagy az nem tud megfelelően hasznosulni.

A mindennapok szervezése

Az óvodában mindenkinek meg kell ismernie azokat a feltételeket, amelyek szükségesek a gyermek biztonságához.

A gyermekkel foglalkozó felnőtt kötelessége, hogy cukorbeteg gyermek esetében biztosítsa az alábbiakat:

- Bármikor kiengedje a mosdóba
- Biztosítsa, hogy kellő folyadékhoz jusson (itassa meg)
- Engedje, hogy étkezzen (ettesse meg)

A diabétesszel élő gyermek ellátása érdekében fontos:

- A gyermek egyedi napirendjének ismerete
- A mozgás diabéteszre gyakorolt hatásának megismerése
- A folyamatos cukorszint figyelő szenzorral rendelkező gyermek esetében az eszköz értesítéseinek figyelemmel kísérése
- Annak ismerete, hogyan lehet megelőzni, felismerni a vészhelyzeteket és mi a teendő ilyen helyzetekben
- Annak ismerete, hogy a napirend módosításának, az egyes pontok be nem tartásának milyen következménye lehet

Hányás, hasmenés esetén a szülőt azonnal értesíteni kell. Amennyiben nem elérhető, a második eset után mentőt kell hívni.

Ha a diabéteszes gyermek napközben belázasodik (már 37,6°C), a szülőt értesíteni kell, aki köteles azonnal a gyermekért jönni.

A pedagógusok probléma esetén

- kérhetik az óvodatitkár segítségét, akinek azonnal meg kell tennie a szülő értesítését, a mentő hívását
- kérhetik a diabétesz ellátással megbízott dolgozó segítségét, konkrét beavatkozó tevékenységét
- Kötelesek az esetet haladéktalanul jelezni a vezetőségnek

Alacsony vércukorszint – hipoglikémia

Ha a vércukorszint 4,0 mmol/l alá esik, akkor alacsony az érték, vagyis hipoglikémiáról van szó. Ez nem egy önálló betegség, hanem annak a jele, hogy a vérben keringő cukrot – glükózt – nagyobb ütemben veszik fel a szövetek, mint ahogyan az a szervezet képes a keringésbe juttatni.

Az alacsony vércukorszint általában könnyen kezelhető, különösen a kialakulásának kezdetén. Azonban ha nem kezelik gyorsan, súlyosbodhat, eszméletét vesztheti a gyermek, vagy akár rángógörcs is kialakulhat. Ha a vércukorszint ennyire lecsökken, sürgős ellátást igényel. Az alacsony vércukorszint okai lehetnek:

- A szokásosnál több gyógyszer használata
- A szokásosnál kevesebb étkezés, vagy étel, esetleg fogás kihagyása
- A szokásosnál több fizikai mozgás, torna
- Hasmenéssel járó betegség
- Ha nincs összehangolva az étkezés és a kezelés
- Időjárási szélsőségek (pl. nagyon meleg, vagy nagyon hideg időjárás)

Az alacsony vércukorszint tünetei:

- Hirtelen elsápadás
- Üvegesen bámuló szemek
- Homályos látás
- Éhségérzet
- Verejtékezés
- Remegés
- Ingerlékenység, zavartság
- Összefolyó beszéd
- Különös viselkedés (szokatlan agresszivitás, vagy sírás)
- Bágyadság, ásítózás, a koncentráció hiánya
- Hasfájás
- Eszméletvesztés
- **ESETLEG TÜNETMENTES IS LEHET A GYERMEK!**

1.1. Teendők alacsony vércukorszint esetén

Az alacsony vércukorszint magától nem javul, így azt azonnal kezelni kell. Fontos, hogy a lehető leghamarabb felismerjük a tüneteket és kezeljük a gyermeket.

- $> 4,0$ mol/l-es vércukorszintnél meg kell kezdeni a kezelést a szülővel egyeztetve, a rendelkezésre álló vércukorszint előzményadatok figyelembe vételével.
- Mit adjunk?
0,3 g/testsúly kg gyorsan felszívódó szénhidrátot:
2 dl 1,5%-os tej, 1 dl 100%-os gyümölcslé, vagy 2 szem szőlőcukor tablettát, 1 alma + szükség esetén 10-15 g lassan felszívódó szénhidrát (1-2 db keksz)
- Ennek egyszerűbb megoldása egy „sürgősségi hipós csomag”, amely tartalmazza a szülő által összeállított, a diabéteszes gyermek számára bevált, a hipoglikémia elhárítására szolgáló termékeket.
- A hipoglikémia ellátását követően 15 perc múlva ellenőrizni kell a vércukorszintet (vissza kell mérni, vagy a szenzoron ellenőrizni kell) és elégtelen vércukorszint emelkedés esetén a szénhidrát bevitelt ismételni kell.
- Ha súlyos, eszméletvesztéssel járó hipoglikémia lép fel, be kell adni a GlucaGen injekciót, izomba: (8 éves kor alatt) 25 kg testsúly alatt fél adagot, azaz 0,5 mg-ot. Amint a gyermek magához tér, először gyorsan, majd lassan felszívódó szénhidrátot kell neki adni.
- A gyermeket egyedül hagyni tilos!
- Eszméletlen gyermeket megitatni, vagy megetetni tilos!
- A mentőszolgálatot minden eszméletvesztéssel járó hipoglikémia esetén értesíteni kell!
- A szülőket minden esetben a lehető legrövidebb időn belül tájékoztatni kell a gyermek leesett vércukorszintjéről.

Magas vércukorszint - hiperglikémia

A magas vércukor érték előfordulhat rendkívüli cukormennyiség bevitele után, de kezdődő diabéteszt is jelezhet.

Cukorbetegknél a vércukorszint helyes életmóddal, a szigorú diétával és ha szükséges, a gyógyszeres terápia pontos követésével normál tartományban tartható. Vannak olyan esetek, amikor a vércukorszint kórosan megemelkedik. Ez akár súlyos szövődményeket is okozhat.

Akkor beszélünk magas vércukorszintről, hiperglikémiáról, ha a vércukorszint éhgyomri állapotban 7mmol/l feletti, vagy étkezés után 8mmol/l feletti értéket meghaladó.

A magas vércukorszint alkalmanként előfordulhat, de ha ez az állapot rendszeressé válik, érdemes szakorvoshoz fordulni. Gyakori magas vércukorszint esetén kezdődő cukorbetegségre kell gondolni, vagy ha a diabétesz korábban diagnosztizálásra került, akkor a kezelés nem megfelelő és biztosan módosítani kell az étrenden, mozgáson, vagy az alkalmazott gyógyszeres/inzulinos terápián.

A magas vércukorszint tünetei:

- Szomjúságérzet
- Sok folyadék ivása
- Gyakori vizezés
- Fáradtság
- Bágyadtság
- Homályos látás
- Hasfájás
- Fejfájás

1.2.Teendők magas vércukorszint esetén

- A szenzorral mért értéket vércukorméréssel kell megerősíteni
- Gondoskodni kell bő folyadékbevitelről
- Konzultálni kell a gyermek szüleivel
- magas vércukorszint esetén kb 1 óra elteltével a mérést meg kell ismételni
- Ha a gyermek vércukorszintje nagyon magas (15 mmol/l feletti) azonnal értesíteni kell a szülőket, és egyeztetni kell a kezelési módot. A szülők sikertelen elérése esetén hívni kell a mentőket.

1.3. Feladatkörök

- **A szülő, gondviselő**
  - nyilatkozik, hogy ismeri az alacsony és a magas vércukorszint tüneteit és kezelési módját.
  - Gondoskodik az eszközökről (inzulinról), amelyek szükségesek a diabéteszes gyermek ellátásához
  - Megadja a vészhelyzeti elérhetőségeket, amelyeket váratlan helyzetben is használni lehet
  - Megadja a gyermek étkezési rendjét
  - Jelzi az óvodának, ha változik a gyermek állapota, vagy az orvos által előírt ellátási terv
  - Az óvoda jelzése alapján azonnal köteles a gyermekéhez menni (óvoda, kórház)
  - A nevelési év elején tájékoztatja a gyermek pedagógusát, és a feladat ellátásáért felelős személyt a gyermek kezelési módjáról, valamint a már ismert hipo és hiper tünetekről, a bevált kezelési módokról
  - Köteles azonnal tájékoztatást adni a kezelési módban történt változásról
  - Önellátásra még nem képes gyermek esetében (óvodás) vagy bejön a gyermek ellátását elvégezni, vagy engedélyt ad a feladat ellátásáért felelős személynek

- **A gyermek**
  - Szól a pedagógusnak, a közelben lévő felnőttnek, ha rosszul érzi magát
  - Megteszi, amit a kezelője javasol neki (eszik, iszik, pihen...)

- **Óvodai dolgozók**
  - Felismerik az alacsony/magas vércukorszint jeleit
  - Év elején egyeztetik a cukorbeteg gyermek ellátási tervét
  - Ellenőrzik a szülők elérhetőségének meglétét
  - Segítik a diabétesszel élő gyermeket az óvodában
  - Gondoskodnak a gyermek felügyeletéről – soha ne maradjon egyedül
  - Megismerik a szenzor használatát és szükség esetén használják
  - Szabad hozzáférést biztosítanak a vízhez, a mosdóhoz
  - Megteszik a kialakult helyzetnek megfelelő intézkedést
  - Eleget tesznek értesítési kötelezettségeiknek

- Lehetővé teszik az otthonról hozott étel tárolását, szükség esetén melegítését, fogyasztását
- **A feladat ellátásáért felelős személy**
  - Felismeri az alacsony/magas vércukorszint jeleit, tüneteit, ismeri a kezelési módot
  - Az adatvédelmi szabályokat figyelembe véve számon tartja a diabétesszel élő gyermekeket a szülői kérelem alapján
  - Elvégzi a vércukorszint szükség szerinti mérését (leolvassa a szenzor adatát)
  - Szükség esetén az orvosi előírás alapján és a szülői/törvényes képviselői kapcsolattartási módon egyeztetve elvégzi a feladatokat (itat, etet, pihentet...)
  - Igazgatói utasítás alapján kíséri a gyermekcsoportot, amelybe a diabéteszes gyermek jár (kirándulás)
  - A cukorbetegséggel kapcsolatos ismertetőket ad az óvoda dolgozóinak
  - A helyettesítő pedagógust ellátja a szükséges információkkal
  - Munkájáról a nevelési év végén írásbeli beszámolót készít

Záradék

Ez a dokumentum az óvoda honlapján (www.gondviselesovoda.hu) közzétételre kerül. Az óvoda dolgozó az oviKreta rendszerben a dokumentumok között olvashatják.

Az eljárásrend egy példányát a diabétesszel élő gyermek törvényes képviselője kézhez kap.

Mellékletek

1. sz. melléklet: Szülői kérelem
2. sz. melléklet: Nyilatkozat

Fót, 2024. március 1.

Szerepi Imréné
óvodaigazgató

1. sz. melléklet

Szülői kérelem A Fóti Római Katolikus Egyházközség Gondviselés Óvodája igazgatója felé

2151 Fót,
Szeberényi u. 1.

Tárgy: Kérelem az 1-es típusú diabéteszsel élő gyermek ellátása érdekében

Alulírott (kérelmező neve) ....., (lakcím)
..... alatti lakos, mint (a gyermek
neve) ..... (születési helye, ideje) .....
(édesanya lánykori neve) ..... szülője/törvényes képviselője
/gondviselője (a megfelelő aláhúzendó) kérem, hogy az A Fóti Római Katolikus Egyházközség
Gondviselés Óvodájában az 1-es típusú diabéteszsel élő gyermekem megfelelő ellátásáról a Nkt
62.§ (1a) bekezdésében biztosított jogszabálynak megfelelően 202.....-tól a
kérelemhez csatolt ..... nevű egészségügyi
intézmény által kiadott szakvélemény/orvosi igazolás alapján gondoskodni szíveskedjen.

Kérelmemet és egyben nyilatkozatomat az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 16.§
(2) bekezdése alapján, gyermekem törvényes képviselőjeként nyújtom be.

Dátum: .....

.....
szülő/törvényes képviselő/gondviselő

2. sz. melléklet

Nyilatkozat

Alulírott ..... szülő/törvényes képviselő/gondviselő nyilatkozom, hogy ismerem az alacsony és a magas vércukorszint tüneteit és kezelési lehetőségeit.

Hozzájárulok ahhoz, hogy az A Fóti Római Katolikus Egyházközség Gondviselés Óvodájában a kijelölt személy ellássa az 1-es típusú diabétesszel élő gyermekem kezelését.

- Szenzor folyamatos figyelemmel kísérése
- Vércukorszint mérése
- Inzulin beadása
- Diétás étkezés rendjének, ellátási tervének megfelelő étkeztetés

Az ellátásra kijelölt személy: .....

Dátum: .....

.....
szülő/törvényes képviselő/gondviselő